

Elektronska pošta

ZGODOVINA

- Prvo sporočilo je bilo poslano leta 1971. Besedilo, ki ga je vsebovalo, je bilo QWERTYUIOP. Pošiljatelj je bil Ray Tomlinson, računalnika med katerima je bilo sporočilo poslano pa sta bila oddaljena 1m.

Elektronska vs. običajna pošta

- ☐ Je hitra in poceni,
 - ☐ Prejemnik pošto prebira po svoji volji,
 - ☐ Razpošlje se lahko velikemu številu naslovnikov hkrati
 - ☐ Sporočilo je lahko izdelano samodejno, prav tako pa je lahko samodejen tudi odgovor,
 - ☐ Sporočilu lahko pripnemo besedilo, sliko ali pa celo zvočni zapis...
 - ☐ Na prejeto sporočilo je odgovoriti preprosto, lahko pa ga celo pošljemo neki tretji osebi.
-

DELOVANJE

KAKO DELUJE E-POŠTA

Ne pozabite, da je e-pošta veliko hitrejša od običajne (internetovski mački tej pravijo spolžja pošta), hitrost in zanesljivost pa sta odvisna predvsem od naslovnika. Če naslovnik svoj pošto pregleda le vsakih nekaj tednov, lahko pozabite na prednosti hitre dostave e-pošte.

1 S priporočnim programom va o pošto napišete sporočilo.

2 Ko ste sporočilo pripravlili z naslovom in ga poslali, ga prevzame modem in ga po telefonskem vodni pošlje v obliki zvočnega signala.

3 E-poštno sporočilo pride do poslužilke cestnega centra. Če je naslov pravilen, pošlje sporočilo v Internet.

4 Podatki potujejo po internetu.

5 Podatke sprejme poslužilka naslovnika, poravnajo dostopa in jih pošlje v naslovnikov računalnik.

7 Kočito naslovnikov modem in računalnik vključita poljke in naslovnik lahko prebere sporočilo.

6 Sporočilo v s računalnikom v e-pošto pošlje, dokler se naslovnik naslednjič ne poveže z Internetom.

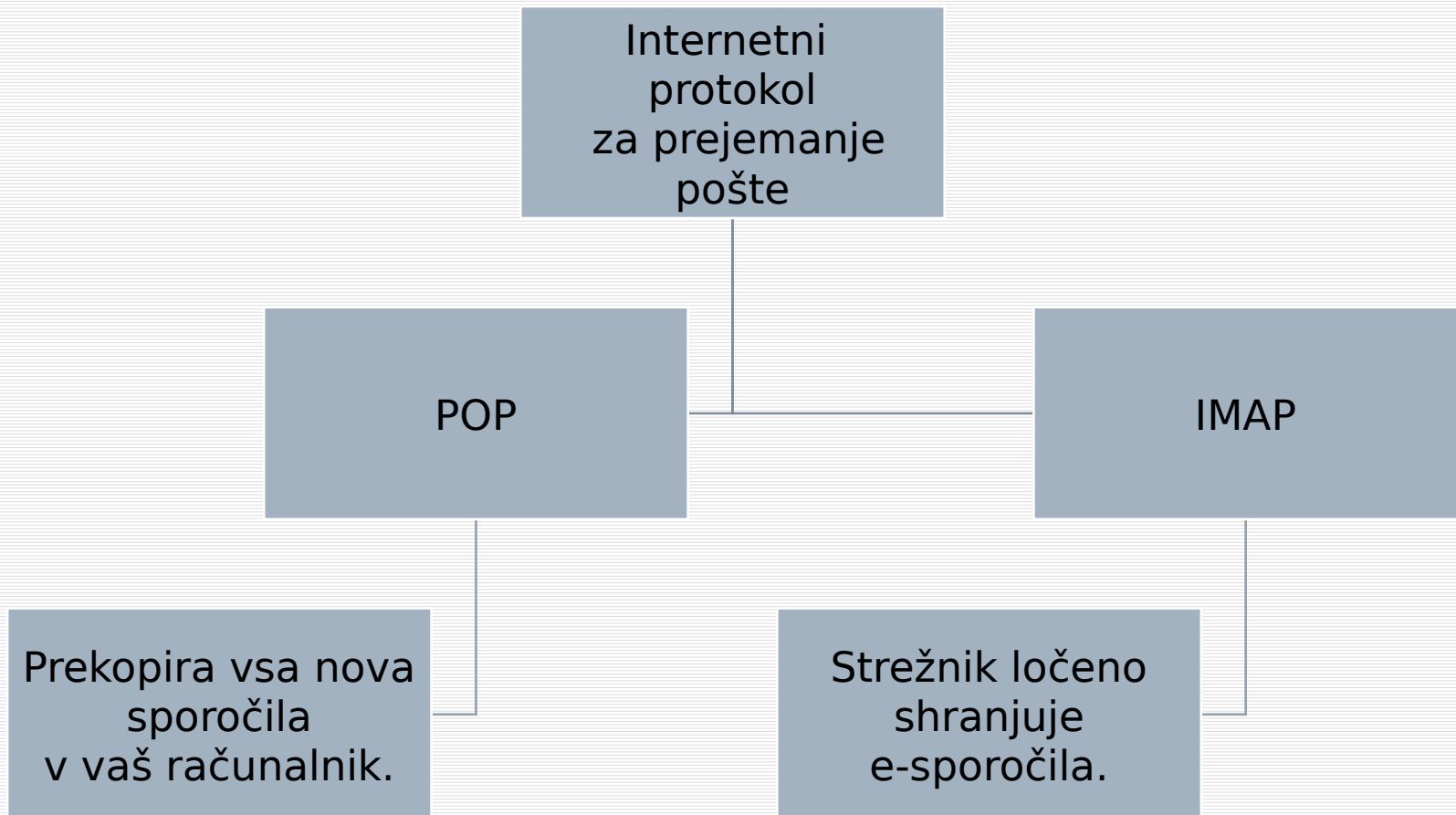
DELOVANJE

- Za izmenjavo e-pošte v Internetu se je uveljavilo več protokolov:
 - **SMTP** (Simple Mail Transport Protocol – preprosti protokol za prenos pošte)
 - **POP** (Post Office Protocol – protokol za poštni urad);
 - **IMAP** (Internet Message Access Protocol – protokol za dostop do internetnih sporočil).
-

SMTP

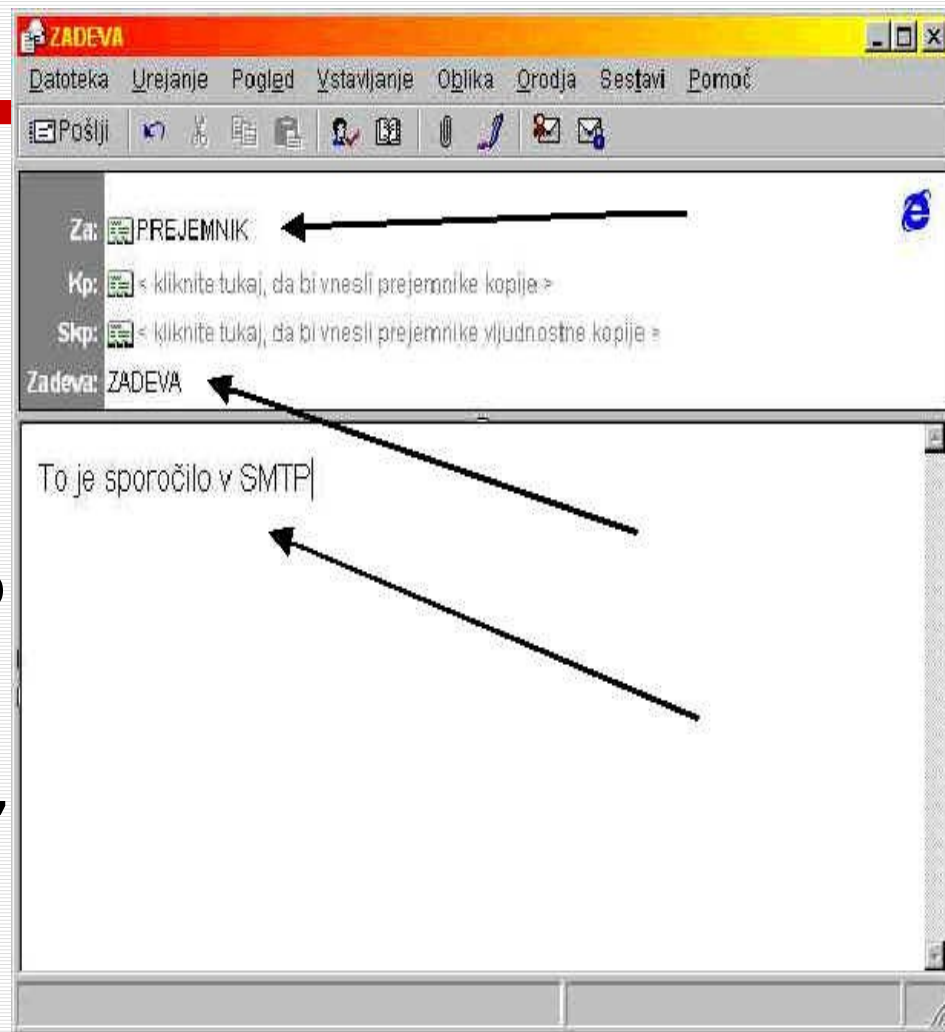
- Je protokol, ki omogoča internetnemu strežniku, da deluje kot **urad** za pošiljanje elektronskih sporočil in priloženih datotek drugim uporabnikom interneta.
 - Strežnik SMTP postavi e-sporočilo, ki ga pošiljamo, v svojo **izhodno čakalno vrsto** in ga poskuša poslati naprej drugim strežnikom v internetu.
-

POP in IMAP

Kako je elektronsko pismo sestavljeno?

- SMTP protokol ima standardno glavo:
 - naslov prejemnika,
 - naslov pošiljatelja,
 - naslov sporočila.
- Pod glavo je pošiljateljevo sporočilo
- S tem protokolom lahko pošljamo samo neoblikovano besedilo, lahko pa mu pripnemo tudi datoteko.

MOŽNOSTI UPORABE

- ☐ Predelava je prejetih sporočil (forward)
 - ☐ Prenos je prejetih sporočil (redirect)
 - ☐ Dostava je prejetih sporočil
 - ☐ Brisanje je prejetih sporočil
 - ☐ Edinjenje je prejetih sporočil
 - ☐ Shranjevanje sporočil v datoteko
-

Filtriranje in šifriranje sporočil

- ❑ Sodobni poštni programi omogočajo samodejno razporejanje prispelih e-sporočil po različnih mapah glede na merila, ki jih določi uporabnik.
 - ❑ Šifriranje je postopek spreminjanja vsebine sporočila, da tega brez posebnega ključa ne bi mogel prebrati nihče.
-

Filtriranje oz. sejanje

- ❑ Največkrat se filtriranje uporablja za ločevanje zasebnih pisem od nezaželenih pisem s puhlo reklamno vsebino - junk mail.
- ❑ V sistemu za sejanje imamo lahko določeni več sit - to so skupki pravil za poštni program; kako naj shranjuje sporočila v različne mape.

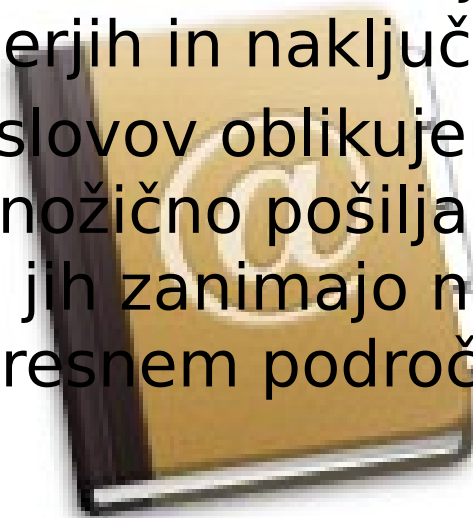
Tajno pisno kodiranje oz. šifriranje

- V splošni rabi sta dva načina:
 - z 1 ključem,
 - z 2 ključema.

Seznam e-naslovov (Address Book)

- ❑ S **seznamami e-naslovov** lahko vzdržujemo zbirko poštnih podatkov o svojih prijateljih, poslovnih partnerjih in naključnih znancih.
- ❑ S seznamami e-naslovov oblikujemo tudi **poštne sezname** za množično pošiljanje pisem naslovnikom, ki jih zanimajo novice o točno določenem interesnem področju oz. skupini.

Priložene datoteke (Attachments)

- **Priložene datoteke** oz. "priloge" so datoteke, ki jih pošiljamo skupaj z elektronskim sporočilom. To pomeni, da naslovnik prejme tako besedilo sporočila kakor tudi seznam vseh priloženih datotek in same datoteke.

Programi

Microsoft Outlook Express

Netscape Messenger

Mozilla Thunderbird

...

Programi

- Svojo poštni naslov pa lahko imate tudi na svetovnem spletu in zato ne potrebujete posebnih programov ampak samo brskalnik.

- Npr.:

Gmail,

Email.si,

Hotmail,

Yahoo...

Kdaj veš da si zasvojen?

- ❑ 1. Zbudiš se ob 3 zjutraj in greš v kopalnico. Na poti nazaj preveriš prispele e-maile.
- ❑ 2. Sesuje se ti HD in že 2 uri nisi bral e-mailov. V paniki dvigneš telefon in začneš komunicirati z modemom, kar ti uspe.
- ❑ 3. Žalosten si, ker ne moreš poklicati staršev, ker nimajo predalčka za e-mail.
- ❑ 4. Vsi tvoji znanci imajo v imenu @.
- ❑ 5. Pri preverjanju nove pošte ti PC vrne "Ni novih sporočil", zato še enkrat preveriš ali si medtem dobil kaj nove pošte.
- ❑ 6. Namesto, da te pokličejo na kosilo ti pošljejo e-mail.
- ❑ 7. V običajnih pismih začneš uporabljati "smajlije" :)

